

Spoločne za čistú Muránku – malo alebo nemalo to význam?

26. a 27. apríla 2019 sa uskutočnil v poradí už druhý ročník spoločného čistenia rieky Muránka a jej prítokov. Vyčistiť túto nevelkú, no z prírodovedného hľadiska veľmi cennú podhorskú riečku v celom jej toku – od jej prameňa pod Prednou Horou až po jej sútok so Slanou pri Bretke – sa podujalo **dvadsať obcí a miest** ležiacich v jej blízkosti, alebo v blízkosti jej prítokov. Čistenie prebehlo a teraz je čas zhodnotiť naše tohtoročné úsilie.

Počas týchto dvoch dní sa napriek nie práve ideálnemu počasiu **zapojilo do podujatia v jednotlivých obciach spolu viac ako 750 účastníkov, čo je o 200 ľudí viac, ako v predchádzajúcom roku.** Išlo o žiakov, študentov a pedagógov základných a stredných škôl z Revúcej, Lubeníka, Jelšavy i Muráňa, pracovníkov jednotlivých obecných a mestských úradov, mestských organizácií, aktivačných pracovníkov, členov rôznych združení vrátane miestnych organizácií Slovenského rybárskeho zväzu, pracovníkov Štátnej ochrany prírody SR a samozrejme dobrovoľníkov zo strany obyvateľov jednotlivých miest a obcí. V sobotu pri čistení rieky Muránka v Licinciach a Bretke pomáhali aj členovia Vodáckeho klubu Hron z Kalnej nad Hronom. Je to o to vzácnejšie, že ide o ľudí z úplne iného regiónu. Napriek tomu neváhali už tretí rok po sebe prísť a prispieť svojou prácou k čistejšej Muránke. Pre nás sú obrovskou inšpiráciou.

Spoločne sa nám podarilo vyzbierať približne **508 vriec zmiešaného komunálneho odpadu, skla a plastov, 2,1 tony ďalšieho odpadu, 100 kg železa a 11 pneumatík.** Zdá sa Vám to veľa? Áno, je to veľa, avšak oproti minulému roku je vyzbieraného odpadu o niečo menej. Blýska sa nám snáď na lepšie časy? V našich riekach, lesoch, na lúkach, poliach a popri cestách by však nemal byť žiaden odpad. Veď už malé deti učíme, že odpad patrí do koša. Napriek tomu si z lenivosti, lakomosti či nezodpovednosti neustále znečisťujeme prostredie v ktorom žijeme. Rieky využívame ako kanále alebo stoky, ktoré ten náš odpad spred nášho dvora veľmi rýchlo splaví voda niekam inam. Problém tak presunieme na niekoho iného – inú obec, mesto, krajinu..., aspoň si to myslíme. Koľkí z nás si však uvedomujú, že plasty, ktoré sa dostanú do potokov, riek a následne do morí majú dopad na nás všetkých? Ako? Nuž tak, že nielen vo vode, ale už aj v živých organizmoch, vrátane nás ľudí sa nachádzajú mikroplasty - malinké drobné plastové čiastočky, ktoré boli voľakedy napr. plastovou fľašou naplnenou Fantou, Spritom, Colou, minerálkou, či iným nápojom. Ten sme s rodinou či priateľmi vypili a prázdny obal skončil v rieke. Napriek tomu, že sa považujeme za vyspelý a hrdý národ, lákame na Slovensko turistov s príslubom panenskej prírody a nevšedných zážitkov, lákame návštevníkov na Gemer obdivovať naše kultúrne a prírodné dedičstvo, **hory odpadu všade vôkol nás odporujú tejto našej predstave. Sú nelichotivou vizitkou toho, akí v skutočnosti sme.**

Snahy o čistú Muránku a jej prítoky pretrvávajú už 15 rokov. Od roku 2004 sa Správa NP Muránska planina spoločne s dobrovoľníkmi z radov žiakov a študentov revúckych škôl a s podporou mesta Revúca pokúšala každoročne pri príležitosti Dňa Zeme vyčistiť aspoň časť tejto malebnej rieky a časť Zdychavky, jedného z jej najvýznamnejších prítokov. Deti, ktoré s nami začínali riekou čistiť, vyrástli a dnes sú z nich už dospelí mladí ľudia. Poviete si, to ste vydržali toľko rokov a nič sa nezmenilo? Však odpad v rieke stále je. Preto má alebo nemá

význam organizovať takéto podujatie? Máme dve možnosti – buď budeme stáť so založenými rukami a nadávať na tých, ktorí sú pôvodcom tohto odpadu, alebo sa proti nim spojíme. **Preto je dôležité, aby sme sa zmobilizovali, zaujímali o svoje okolie, prestali len nadávať, kritizovať a ukazovať prstom na iných a priložili ruku k dielu. Je dôležité, aby sme sa spojili. Čím viac nás bude – nás ľudí, ktorým záleží na prostredí, v ktorom žijeme, tým väčší tlak bude vyvíjaný na tých, ktorí naše spoločné životné prostredie znečisťujú a znehodnocujú, tým väčší tlak bude vyvíjaný i na kompetentných. Takže podľa nás to jednoznačne malo a má význam.**

Ďakujeme každému, kto venoval svoj čas dobrej veci a svojou prácou prispel k vyčisteniu Muránky alebo niektorému z jej prítokov.

Text: Ing. Jana Šmídtová, Správa NP Muránska planina

Do podujatia sa zapojili tieto mestá a obce:

Muránska Huta, Muránska Lehota, Muráň, Muránska Dlhá Lúka, Muránska Zdychava, Revúca, Mokrú Lúka, Revúcka Lehota, Lubeník, Magnezitovce, Chyžné, Jelšava, Gemerské Teplice, Šivetice, Prihradzany, Gemerský Sad, Hucín, Licince, Meliata. V Bretke bolo podujatie kvôli nepriaznivému počasiu zrušené.

Ďakujeme sponzorom podujatia – firmám Brantner Gemer s.r.o., Fúre s.r.o. Rozhanovce, Poľovníckemu združeniu Meliata a Hypermarketu Tesco Revúca za podporu pri realizovaní podujatia.

Osobitná vďaka patrí členom Vodáckeho klubu Hron z Kalnej nad Hronom za ich pomoc pri čistení rieky.

Ďakujeme obciam, ktoré poskytli fotky a videá z čistenia rieky. Tie si môžete pozrieť tu: